T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 21.10.2026
Sayı : 2023

10/4820

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki gerekçeler doğrultusunda, Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca, Türkiye'de turizm gelirleri ile turizm giderleri arasındaki dengenin bozulmasının nedenlerinin, yüksek enflasyonun iç turizm üzerindeki etkilerinin, vatandaşların yurt dışı tatil tercihlerine yönelmesinin ekonomik sonuçlarının ve turizm sektörünün sürdürülebilirliğini güçlendirecek politika önerilerinin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

Dr. Cemre Akkuş İlgezdi
İst. MV.

Hüseyin YILDIZ
Aydın Milletvekili

Nurten YONTAR
Tekirdağ MV.

Ömer Fethi Gürer
Niğde Mv.

Mahir Polat
İzmir

Ali KARAOSA
IĞDIR MV.

Dr. Sare Nur SÜLLÜ
Eskişehir Mv.

Engin ALTAY
İstanbul MV

İmanakgün Alp
İnan Akgün ALP
Kars Mv.

Ali Özdinç
K. Maraş MV.

Nermin Yıldırım Kara
Hatay Mv.

GEREKÇE

Turizm sektörü, Türkiye ekonomisinin döviz kazandıran en önemli alanlarından biri olmasının yanında, cari açığın finansmanına, istihdama ve bölgesel kalkınmaya önemli katkılar sağlamaktadır. Ancak son yıllarda turizm gelirlerinde görülen artışa rağmen, turizm giderlerinin çok daha hızlı yükselmesi, sektörün ekonomiye sağladığı net katkının zayıflamaya başladığını göstermektedir.

Pandemi sonrası dönemde, 2021-2025 yılları arasında Türkiye'nin turizm gelirleri yüzde 112,6 artarak 30,3 milyar dolardan 64,4 milyar dolara yükselmiştir. Aynı dönemde ise Türk vatandaşlarının yurt dışı seyahat harcamaları yüzde 335,8 artış göstererek 2,2 milyar dolardan 9,6 milyar dolara ulaşmıştır. Başka bir ifadeyle, turizm giderleri gelirlerden yaklaşık üç kat daha hızlı büyümüştür.

Bu olumsuz tablo, 2026 yılının ikinci çeyreğinde daha da belirginleşmiştir. Turizm gelirleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 2,73 azalarak 15 milyar 655 milyon dolara gerilerken, turizm giderleri yüzde 7,35 artışla 2 milyar 962 milyon dolara yükselmiş ve tüm zamanların en yüksek çeyreklik turizm gideri gerçekleşmiştir. Bunun sonucunda net turizm geliri 13,33 milyar dolardan 12,69 milyar dolara düşmüştür.

Dikkat çekici bir diğer gösterge ise turizm gelirlerinin ne kadarının yeniden yurt dışına çıktığını ortaya koymaktadır. 2021 yılında turizmden kazanılan her 100 doların yalnızca 7,27 doları vatandaşların yurt dışı harcamalarına giderken, bu oran 2025 yılında yaklaşık 15 dolara, 2026 yılının ikinci çeyreğinde ise 18,93 dolara yükselmiştir. Başka bir ifadeyle, turizmden elde edilen her 100 doların yaklaşık 19 doları yeniden yurt dışına çıkmaktadır.

Bu gelişmeler, yalnızca turizm istatistikleri açısından değil, makroekonomik dengeler bakımından da önemli bir uyarı niteliği taşımaktadır. Turizmin cari açığın finansmanına sağladığı katkı zayıflamakta, net döviz kazancı artmak yerine durağanlaşmaktadır.

Sektör temsilcileri ve ekonomik göstergeler, bu tablonun temel nedenlerinden birinin yüksek enflasyon olduğunu ortaya koymaktadır. Konaklama, yeme-içme, ulaşım ve diğer turizm hizmetlerindeki fiyat artışları nedeniyle Türkiye'de tatil yapmak birçok vatandaş açısından yurt dışında tatil yapmaktan daha pahalı hâle gelmiştir. Komşu ülkeler, ada destinasyonları ve vizesiz ya da kolay vize alınabilen ülkeler, Türk vatandaşları açısından daha cazip seçenekler hâline gelmiştir.

Nitekim yurt dışına çıkan vatandaş sayısı da bu eğilimi doğrulamaktadır. 2022 yılında 7,27 milyon olan yurt dışına çıkan vatandaş sayısı, 2025 yılında 11,9 milyonun üzerine çıkarak tarihi rekor kırmıştır. 2026 yılının ikinci çeyreğinde ise bu sayı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 16,5 artışla 3,43 milyon kişiye ulaşmıştır.

Buna karşılık, Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçi sayısındaki artışın ivmesi zayıflamış, 2026 yılının ikinci çeyreğinde ziyaretçi sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 5,1 azalarak 15,58 milyon kişiye gerilemiştir.

Kişi başına yapılan harcamalar da dikkat çekici bir değişime işaret etmektedir. 2026 yılının ikinci çeyreğinde Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçinin kişi başına ortalama harcaması 1.005 dolar olurken, yurt dışına çıkan Türk vatandaşlarının kişi başına ortalama harcaması 863 dolara yükselmiştir. Böylece vatandaşların yurt dışındaki kişi başı harcaması, yabancı turistlerin Türkiye'deki harcamasının yüzde 85,9'una ulaşmıştır.

Gelinen noktada, Türkiye'nin turizmde yalnızca ziyaretçi sayısına odaklanmasının yeterli olmadığı açıktır. Turizm gelirlerinin niteliği, net döviz kazancı, iç turizmin sürdürülebilirliği, yüksek enflasyonun sektör üzerindeki etkileri ve vatandaşların değişen tatil tercihleri bütüncül biçimde değerlendirilmelidir.

Bu kapsamda;

- Turizm giderlerinin gelirlerden çok daha hızlı artmasının nedenlerinin,
- İç turizm maliyetlerinin uluslararası rakip ülkelere göre neden yükseldiğinin,
- Yüksek enflasyonun turizm sektörü üzerindeki etkilerinin,
- Vatandaşların yurt dışı tatiline yönelmesinin ekonomik ve sosyal sonuçlarının,
- Net turizm gelirindeki yavaşlamanın cari dengeye etkilerinin,
- Turizm sektörünün uluslararası rekabet gücünü artıracak ve vatandaşların yurt içinde tatil yapmasını teşvik edecek politika önerilerinin

bilimsel ve objektif şekilde araştırılması, kamu kaynaklarının etkin kullanımı ve sürdürülebilir turizm politikalarının oluşturulması bakımından büyük önem taşımaktadır.

Bu nedenlerle, Türkiye'de turizm gelirleri ile turizm giderleri arasındaki dengenin bozulmasının nedenlerinin tüm yönleriyle araştırılması, gerekli tedbirlerin belirlenmesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin konuya ilişkin politika önerileri geliştirmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde bir Meclis Araştırması Komisyonu kurulması gerekli görülmektedir.

İMZA LİSTESİ

MILLETVEKILI	SEÇIM BÖLGESI	İMZA
Deniz Demir	Ankara	
Gelcen Kılıç	Mersin	
Gürsel Erol	Elazığ Mv.	
Ahmet Bora JAZGAN	Edirne	
Rıfat T. Nalbantoğlu	İzmir	
Ömer Fethi Gürer	Niğde Mv.	
Vecdi Gündoğdu	Kırklareli M	
Turker ATEŞ	Bolu Mv.	
Semra DİNÇER	Ankara MV	
Ayşe Sarıkaşoğlu	Bartın M.	